

TRANSATLANTINIS TARPPARLAMENTINIS PAREIŠKIMAS

Dėl precedento neturinčio masinio Rusijos demokratinių lyderių suėmimo 2021 m. kovo 13 d.

Mes – šį pareiškimą pasirašę viso pasaulio teisėkūros institucijų užsienio reikalų komitetų nariai, mūsų rinkėjų ir šalių sąžiningai ir demokratiškai išrinkti atstovai – besąlygiškai smerkiame precedento neturinčią masinę Rusijos demokratinių lyderių suėmimą.

Šie neteisėti ir savavališki veiksmai, pažeidžiantys Rusijos Federacijos konstituciją ir tarptautinius teisinius įsipareigojimus, yra paskutiniosios Rusijos demokratinio judėjimo tvirtovės puolimas. Vieningai raginame nutraukti V. Putino vykdomą Rusijos pilietinės visuomenės lyderių baudžiamąjį ir kitokį persekiojimą, paleisti visus politinius kalinius į laisvę ir nustatyti tikslines Magnickio akto pobūdžio sankcijas už represijas atsakingiems Rusijos Federacijos veikėjams.

Mirtini V. Putino režimo nusikaltimai Rusijos žmonių ir tarptautinės bendruomenės atžvilgiu yra gerai dokumentuoti. Represijos šalies viduje, kai tarptautinė bendruomenė į jas nekreipia dėmesio, dažnai virsta išorine agresija. Karai, žmogžudystės, vagystės, svetimo turto švaistymas, branduolinis šantažas, dezinformacija, kišimasis į valstybių rinkimų procesus – Rusijos agresijos apraiškų yra taip daug ir dabar jos taip gerai žinomos, kad nematome poreikio jų visų vardyti šiame dokumente. Susidūrę su apribojimais dėl COVID-19 pandemijos, pamatėme, kaip šios tendencijos dar labiau sustiprėjo.

Pernai V. Putino režimas neteisėtai priėmė Rusijos Federacijos konstitucijos pataisas, įvykdydamas konstitucinį perversmą, kuris leido V. Putinui likti valdžioje neribotą laiką ir taip formalizuoti Rusijos perėjimą prie autoritarinės santvarkos.

Sausio mėn. suimtas Aleksėjus Navalnas, kuris buvo nubaustas beveik trejų metų laisvės atėmimo bausme už tai, kad nevykdė savo pareigų būdamas paleistas lygtinai, nes buvo išvykęs iš šalies gydytis nuo pasikėsینimo į valstybės remtą pasikėsinimą į jo gyvybę. Po to V. Putinas žiauriai numalšino visą šalį apėmusią protestų bangą, kilusią remiant Navalną, savavališkai areštuodamas tūkstančius žmonių ir pradėjęs jų baudžiamąjį persekiojimą.

Kovo 13 d. saugumo tarnybos įsiveržė į visiškai teisėtai išrinktų savivaldybių atstovų suvažiavimą ir sulaukė beveik 200 žmonių už tai, kad jie nesilaikė Kremliaus nurodymų kaip bendrauti su vietiniais rinkėjais. Šiandieninėje Rusijoje nesutikimas su Putinu nėra toleruojamas, o tų, kurie jam paprieštarauja, sulaukia kalėjimai arba dar blogesnė lemtis.

Tarp sulaikytųjų buvo piliečių rinkti lyderiai Ilja Jašinai ir Maksimas Reznikas, demokratinės reformos šalininkai Andėjus Pivovarovas ir Anastasija Burakova bei populiarius politikas Vladimiras Kara-Murza. Pastarasis yra iškiliausias visuomeninis intelektualas ir opozicijos lyderis, kurio transformacinis Rusijos žmonių vardu atliekamas darbas susilaukė pasaulinio atgarsio. Už Vladimiro Kara-Murzės išskirtinai įtakingą moralinę poziciją ir atsidavimą bei iškalbingai perteikiamą viziją ir vertybes, kuriomis jis ne kartą dalinasi ir su mumis, pasaulio valstybių įstatymų leidėjais, jį buvo mėginta nužudyti: Rusijos režimas net du kartus kėsinosi į jo gyvybę. Tokių drąsių lyderių darbas ir toliau yra įkvėpimo šaltinis, įkvepiantis siekti visuotinės taikos, saugumo ir visų žmonių orumo.

Kad visuomenė galėtų sėkmingai vystytis, jai reikalingi principai ir vertybės, kuriomis ji vadovautųsi. Šie principai ir vertybės visų pirma turi būti įtvirtinti teisinėje sistemoje, numatančioje pagarbą visų žmonių teisėms, o ne vien tik teisėms tų, kurie laiko save lyderiais bei teisėms jų padlaižiu, kurie iš to pasipelno.

Deja, pastarojo meto įvykiai dar kartą rodo, kad šiandien Rusijoje vyrauja tik V. Putino nusikalstama veikla ir nebaudžiamumas. Režimo vykdoma politika yra neatskiriama nuo šalies vykdomos užsienio politikos ir verslo. Nuolaidžiauojant tokiam piktybiniam Kremliaus elgesiui su turinčiais režimui priešingą nuomonę, skatinama režimo ardomoji veikla visose minėtose ir kitose srityse.

Pasaulio demokratinės valstybės turi pasirinkimą. Vienas kelias būtų palaikyti normalius santykius su nesąžininga valstybe, toliau siunčiant žinią, kad Rusija turėtų persvarstyti savo elgesį su Rusijos piliečiais, ir nuolaidžiaujant Rusijos piktavališkai veiklai. Kitas kelias – siųsti aiškią ir įtikinamą žinią, kad kol Kremlius nepakeis savo nerimą keliančios veiksmų trajektorijos, dabartinis *status quo* priimtinas nebebus. Šis kelias apima tikslines sankcijas prieš V. Putiną ir jo korumpuotus ir baudžiamąją veiklą užsiimančius rėmėjus, pvz., prieigos prie mūsų bankų sistemos panaikinimą, verslo ryšių nutraukimą ir galimybių gyventi mūsų geriausioje kaimynystėje bei mokytis mūsų geriausiose vidurinėse ir aukštosiose mokyklose atėmimą, užtikrinant, kad šie asmenys negalėtų naudotis mūsų šalyse tomis laisvėmis, kurias jie atima iš savo tėvynainių.

Tikime, kad demokratinės valstybės priims teisingą sprendimą laisvos Rusijos ir laisvo pasaulio labui.

Rasa Juknevičienė, Europos Parlamento narė

Andrius Kubilius, Europos Parlamento narys

Miriam Lexmann, Europos Parlamento narė

Pavel Fischer, Čekijos Respublikos Senato Užsienio reikalų, gynybos ir saugumo komiteto pirmininkas

Marko Mihkelson, Estijos Parlamento Užsienio reikalų komiteto pirmininkas

Richards Kols, Latvijos Respublikos Saeimos Užsienio reikalų komiteto pirmininkas

Žygimantas Pavilionis, Lietuvos Respublikos Seimo Užsienio reikalų komiteto pirmininkas

Eerik Niiles Kross, Estijos Parlamento Užsienio reikalų komiteto narys

Emanuelis Zingeris, Lietuvos Respublikos Seimo Užsienio reikalų komiteto narys

Benjamin L. Cardin, JAV Senato Užsienio reikalų komiteto Europos reikalų ir regioninio saugumo bendradarbiavimo pakomitečio narys; Europos saugumo ir bendradarbiavimo komisijos (JAV Helsinkio komisijos) pirmininkas

Bill Keating, JAV Atstovų rūmų Užsienio reikalų komiteto narys, Europos, Eurazijos, energetikos ir aplinkosaugos reikalų pakomitečio pirmininkas

Brian Fitzpatrick, JAV Atstovų rūmų Užsienio reikalų komiteto narys

Kimberley Kitching, Senatorius, Australijos Parlamento Užsienio reikalų, gynybos ir prekybos ryšių komiteto pirmininkas, Užsienio reikalų, gynybos ir prekybos teisės aktų komiteto pirmininko pavaduotojas

Chris Bryant, JK Parlamento Užsienio reikalų komiteto narys

Bob Seely, JK Parlamento Užsienio reikalų komiteto narys